

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

У процесі розвитку світових зв'язків та світової співпраці глобалізація має здатність впливати не тільки на капітали транснаціональних банків та компаній, але й на стан національної економіки різних країн світу, які безпосередньо стають учасниками даного процесу. У зв'язку з посиленням глобалізаційних процесів та розширенням кордонів діяльності комерційних банків, підвищується рівень ризику діяльності банків. Тому функціонування банківських ризиків в умовах розвитку глобалізаційних процесів на сьогодні являється достатньо актуальною, і є предметом наукових досліджень досить великої кількості науковців та практиків. Зокрема, основними науковцями, що розглядали дану проблему є Старостіна А.О., Кравченко В.І. [2], Швець Н. Р. [3] та інші. До основних ризиків діяльності комерційних банків, що виникають у процесі глобалізації фінансових ресурсів належать ризик ліквідності, втрати ділової репутації та неможливості здійснення діяльності відповідно до наперед встановленої стратегії банківської установи.

Глобалізація є об'єктивним процесом розмивання національних кордонів, що призводить до взаємодії, взаємозалежності, взаємопереплетіння національних економік та формування глобального ринку та світової економічної системи. Як наслідок, глобалізація проявляється у пошуку найбільш прибуткових сфер відтворення капіталу у всіх його формах (виробничих, фінансових, трудових ресурсів) [2]. Зокрема вона проявляється і в банківській сфері, де кожен учасник банківської системи здійснює пошук найбільш прибуткового способу залучення чи вкладення фінансових ресурсів.

Відповідно до нормативних документів Національного банку України управління ризиками являє собою процес, за допомогою якого банк виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, здійснює їх моніторинг і контролює свої ризикові позиції, а також враховує взаємозв'язки між різними категоріями (видами) ризиків [1]. У зв'язку з нестабільною економічною ситуацією, ліквідність окремого банку відіграє важливу роль у функціонуванні банківської системи в цілому. Відповідно до офіційних даних, станом на жовтень 2014 року кількість банків які перебувають у стані ліквідації становить 20 банків [4]. Тому не менш важливим питанням на сьогодні, залишається ризик втрати ліквідності банком. Даний вид ризику виникає, якщо банківська установа виявляється нездатною виконати свої зобов'язання в строк.

Оскільки ліквідність має велике значення для всіх банків, наглядові органи останніх повинні вимагати від банків розробки адекватної стратегії управління ризиком втрати ліквідності. Для банку, який проводить свою діяльність на міжнародному ринку, така стратегія може, наприклад, включати централізований контроль і управління ліквідністю в розрізі цілої країни і за окремими валютами, що базуються на вчасно одержуваній інформації, що обробляється інформаційними системами. Події фінансової кризи 2008 року підкреслили важливість зв'язків між фінансуванням та ризиком ліквідності ринку, взаємозв'язку між ризиком фінансування ліквідності і кредитним ризиком, а також факт того, що ліквідність є ключовою детермінантою надійності банківського сектору. Ліквідність комерційного банку має значний вплив на його ділову репутацію, оскільки у зв'язку з підвищенням ліквідності банківської установи, покращується і рівень її ділової репутації.

У процесі діяльності банківської установи, ризиковим є поняття репутації банку. Ризик втрати репутації спричинюється можливою нездатністю банку підтримувати свою репутацію як надійної та ефективно працюючої установи. Високий рівень залежності від залучених коштів робить банки особливо вразливими щодо цього ризику. Втрата довіри до банку з боку вкладників може призвести до відпливу коштів та неплатоспроможності [3]. Наслідком ризику втрати репутації може виступати зменшення числа клієнтів банку, високі судові витрати та в свою чергу зниження доходу банку.

Отже, у зв'язку з розвитком світових глобалізаційних процесів, кожна банківська установа наражається на певний вид ризику, характерний як в цілому банківській системі, так і окремій установі. Діяльність комерційних банків супроводжується функціонуванням певних видів ризиків, серед яких основними є ризик ліквідності, втрати ділової репутації та неможливості здійснення діяльності відповідно до наперед встановленої стратегії банківської установи. Дані ризики змінюють масштаби свого існування у зв'язку з розвитком глобалізаційних процесів. За даних умов виникає необхідність розроблення та вдосконалення механізмів регулювання банківською діяльністю, налагодження ефективного банківського нагляду, в тому числі і в системі управління ризиками.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, затверджені постановою Правління Національного банку України 02.08.2004 р. № 361.
2. Старостіна А.О. Сутність та практичне застосування методики конструювання категоріального апарату економічної науки (на прикладі понять «глобалізація» та «підприємницький ризик») [Текст] /А.О. Старостіна, // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. — 2011. — № 128.— С. 5—10.
3. Швець Н. Р. Удосконалення систем управління банківськими ризиками у світлі посилення глобалізаційних і кризових явищ у світі / Н. Р. Швець // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України . - 2012. - № 1. - С. 433-445.
4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.